

PLANINSKI VESTNIK.

Glasiło
Slovenskega planinskega
društva.

V Ljubljani.

Marca 1901.

L. VII., št. 3.

O vzrokih nesreč v planinah.

Spisal J. M.

(Konec.)

Včasih so tudi krivi nesreče živali in ljudje. Toda tu ne menim medvedov, volkov in razbojnikov — teh, hvala Bogu, v planinah, vsaj naših ni — marveč mislim na koze, bodisi domače ali divje in neprevide hribolazce. Zgodilo se je že namreč, da so koze sprožile kamen, ki je hribolazca ubil. Na mnogih mestih bi bilo treba svariti, da ni smeti kamenja prožiti; toda kaj bi to koristilo, ko pa smo še tako daleč zaostali v omiki, da se koze štejejo med analfabete. Koristilo bi pa morda tudi hribolazcem, ki so v nevarnosti, da jih njih tovariši ne kamenajo. Zakaj često se primeri, da spravi v nevarnost hribolazca kamenje, ki ga ljudje prožijo. Ako si popolnoma sam, se ti ni treba ravno bati, ako sprožiš kak kamen, posebno kadar lezeš navzgor. Ako pa greš navzdol, moraš že bolje paziti, ker sproženo kamenje te lovi in te lahko občutljivo udari. Kadar pa leze več hribolazcev skupaj, morajo pa že dobro paziti, da ne vale skalovja, posebno, ako je razdalja med njimi velika. Ako je le mogoče, naj vstric lezejo po skalah, ako pa tako ne morejo, naj hodijo vsaj tesno drug za drugim; zakaj ako je razdalja med posamezniki majhna, nima sproženi kamen tako velike moči; kvečjemu ti sname malo kože ali ti pa pritisne kako bunko na glavo; črepinje ti pa ne razbije.

Take in enake slučajne nesreče nas pa ne smejo odvracati od planin, ker se ravno tako slučajno pripete, kakor n. pr. na železnici. Čeprav se tuintam kak predor podsuje ali kak vlak stopi v neprijateljsko dotiko z drugim vlakom, ali si pa poišče svojo pot poleg tira in se na ta način par lokomotiv razbije, nekaj voz razsuje in par stotin popotnikov izgubi življenje ali kaj drugega, česar za denar ni dobiti, vendar se ne bo nihče pomišljeval, voziti se po železnici, seveda ako mu ni morda finančni minister dal ostavke. Nespametno bi bilo gotovo, ako bi ti kdo očital, da

se podaješ v nevarnost, če se voziš po železnici, ker se jih je na njej že več ponesrečilo. Takisto nespametno je pa tudi, ako ti kdo brani v planine, ker se je tuintam kak nerodnež v njih prekopienil ali se slučajno kak izurjen hribolazec polomil. Zakaj od nesreč, ki se pripete v gorah, je gotovo 90% takih, katere so zakrivili ponesrečenci sami s svojo neprevidnostjo in neizkušnostjo. Sam si je kriv nesreče, kdor gre na nevarne ali težavne gore brez vodnika ali izurjenega tovariša. V pravilo ti bodi: sam ne hodi nikdar na gore, kamor ne vodijo popolnoma varne steze, razen če pot dobro poznaš in se ti ni treba bati slabega vremena. Mnogo se jih je ponesrečilo samo zato, ker niso imeli vodnika; da, ko bi bili imeli vsaj tovariša, bi jim skoraj gotovo ne bilo treba pobirati kosti v prepadu, kamor so strmoglavili. Ako pa imaš vodnika, moraš se ravnati po njegovih navodilih.

Neposlušnost je marsikakega hribolazca že kaznovala. Tako si je ohladil svojo trmo neki turist M. v precej globoki razpoki Treserskega ledenika. Vodnik ga je peljal iz Piz Treserja (v Ortlerjevi skupini). Vkljub navadi, da gre navzdol vodnik za hribolazcem, je hotel M. iti za vodnikom. Ta se je vdal njegovi volji. Bila sta na vrvi. Ko vodnik zapazi na ledeniku snežen most, poskuša s palico, če bo držal. M. pa ni počakal, kaj poreče vodnik, ampak stopil je na most in v istem hipu je že bingljajl 20 črevljev globoko v razpoki. Malo je manjkalo, da ni tudi vodnika potegnil za seboj, ker ni bila vrv napeta. Vodnik je takoj spoznal, da ne more sam izvleči skoraj dva centa težkega turista. Vzel je obe palici in ju položil črez razpoko, nanju pa navezal ubogega hribolazca, ki je visel na vrvi kakor prasičeva gnjat v dimniku. Sam je pa hitel na bližnjo planino po pomoč. Kmalu je iztaknil tri pastirje, in z združenimi močmi so izvlekli že nezavednega M. iz razpoke. Dve do tri ure daleč so ga vlekli potem po ledeniku in skalovju. Ta hladna vožnja je M. kmalu toliko „zbrihtala“, da je izjavil, da rajši hodi, nego da bi se na ta način sankal. Vodniku je potem pravil prijetnosti, katere je užil v razpoki. Tožil mu je, da ga je vrv silno rezala v pas, ker je prosto visel. Že je bil popolnoma obupal, da se reši, in vzel je žepni nož, da bi vrv prerezal in se tako hitro ubil, zakaj bolečine so bile neznosne. Toda mesto njega je telebnil v globočino nož, ki mu je ušel iz premrlih rok. Tako je bil M. rešen proti svoji volji.

Iz tega dogodka se učimo, da se redno nikdar ne ustavljajmo vodnikovim nasvetom. Vodnik je odgovoren za svojega gospoda, zato mu nikdar ne bo slabo svetoval.

Ako ti dober vodnik odsvetuje kako pot, ne sili nanjo; zanesti se smeš, da se podaš v največjo nevarnost, ako ne odnehaš od nje. Zakaj vodnik te nikdar ne bo odvrčal od kake poti, ako ti na njej ne preti posebno velika nevarnost, ker se sam s svojim svetom oškoduje.

Hribolazec M. je spoznal v razpoki (tri ure je imel časa za pre-mišljevanje), da človek na ledenikih, zlasti na razpokanih, nikdar ni preveč previden. Lahko trdim, da so z neprevidnostjo zakrivili svojo nesrečo skoraj vsi, ki so se ponesrečili na ledenikih. Kdor pa gre sam na količkej nevarne ledenike, ga ne smemo smatrati za resnega hribolazca, marveč za norca. Akoravno se morda ponaša, da je že mnogo ledenikov sam

prelezel, shladi se gotovo kdaj v kaki razpoki, in sicer najbrže za vselej.

Mnogo se jih ponesreči v gorah, ker preveč zaupajo svojim močem. Četudi imaš vodnika, nikar ne misli, da smeš na vsak vrh. Ako nisi vztrajen in vsaj nekoliko izvežban, pusti vratolomna pota v miru. Zakaj na najnevarnejših mestih te često vodnik ne more udržati, ako padeš; v nahrbtniku te pa tudi ne more nositi. Pojdi v začetku na lažje ture in se tako vadi za težavnejše; kajti pogosto spravi kak predrznež sebe in vodnika v smrtno nevarnost, ker se je lotil pota, za katerega nima potrebnih lastnosti.

V statistiki nesreč v gorah beremo tudi včasih, da se je kdo ponesrečil, ker ni bil dovolj turistično opravljen. L. 1873. se je ponesrečil na Vel. Kleku Emanuel Klumpner. Naletel je slabo in mrzlo vreme in bil je bolj lahko napravljen. Vodnika sta mu svetovala, da naj se vrne, ker sta videla, kako prezebuje; toda ni ju poslušal. Ko je začelo snežiti in se mu je drobní sneg vsipal za obleko, se je obrnil nazaj, toda — prepozno. Kmalu se je onesvestil, in vodnika sta ga morala nesti. Ko sta ga spravila v Stüdlovo kočó, je bil že mrtev. Ta žalostni dogodek te uči, da se vedno toplo napravi, kadar greš v planine, da ti tudi največji mraz ne more do živnega. Nikar naj te ne moti, ako se kdo ponaša, da je prišel na vrh v poletni obleki, v navadnih črevljih, morda celo s solnčnikom v roki. Verjeti mu smeš, obenem pa mu tudi pripomni, da se gotovo kdaj ponesreči, če bo na ta način dosti lazil po planinah.

Zgodi se tudi, da hribolazca odnese plaz, ali da se mu udere pod nogami nakopičen sneg. Nesrečo mora pripisovati svoji neprevidnosti, ako je vedel za nevarnost, v katero se je podal, ali neizkušenosti, če ni zanjó vedel. Isto moramo trditi o hribolazcu, ki se je ponesrečil pri dričanju. Naš Triglav bi bil kmalu prišel v nezasluženo ime nevarne gore, ker sta se v novjšem času ponesrečila na njem dva hribolazca: Holst in Schmidt. Toda Triglav je tu popolnoma nedolžen. Ako bi bil Holst imel vsaj kakega tovariša, bi se gotovo ne bil ponesrečil. Še bolj poučljiva je pa za nas Schmidtova nesreča. Vkljub temu, da je bil izurjen hribolazec, si je vendar nakopal z neprevidnostjo smrt. Zakaj neprevidno je gotovo, dričati se po zmrzlem plazu, na katerega koncu štrli skalovje. Kakor je poročal naš „Vestnik“, sta ga našla dva delavca na gornji Krmi pod strmim sneženim plazom v skalah mrtvega; ležal je z glavo navzdol in na obrazu. Ponesrečil se je bil proti večeru. Nesreča se je torej zgodila zato, ker je bil plaz strm in trd, in ker so bile v dnu skale. Ako bi bil plaz mehak, bi se bil Schmidt lahko ustavil, ko je videl, da ne drči v pravo smer, tega pa na zmrzlem snegu ni mogel storiti; in če bi v dnu ne bilo skalovja, morda bi se bil odkupil z neznatnimi praskami.

Ta nezgoda te torej uči: Nikdar se ne vozi po snegu, ako nisi v tem izurjen, in če si, ne dričaj se po ledu ali zmrzlem snežišču, ako je zelo strmo in ima ob robu skalovje. Ravno tako se ne izkazuj v dričanju, ako ne veš, kako se plaz končuje. Ako si pa prepričan, da se ti ne more nič zgoditi, četudi z glavo in nosom naprej pridrčiš, potem se pa vozi, kakor hočeš, po nogah, hrbtu, zadnji oplati itd. Sploh pa pomni, da je

koristnejše, cele ure plezati po snežišču, nego se pa v par trenutkih po njem pripeljati v smrt.

Mnogo hribolazcev je pahnila v nesrečo njih prevelika predrznost, ker so se podali, največ po nepotrebnem, v nevarnost, katere vsled svoje nezmožnosti niso mogli premagati. Nepreviden in predrzen je gotovo, kdor se zaskoči, t. j. kdor zaide v pečine, v katerih ne zna ali tudi v resnici ne more ne naprej ne nazaj. Mnogo se jih je že na ta način ponesrečilo, in sicer neizkušeni predrzneži, ki s svojo brezmiselno vratolomnostjo dajejo nasprotnikom priliko, da pišejo o žrtvah hribolastva. Dober in previden hribolazec se nikdar ne zaskoči; vselej si izbere stene, po katerih more nazaj, ako mu pot prepreči kaka nepričakovana ovira. Lahkomiselnost in predrznost imata v tem oziru često jako žalostne posledice.

Opisal sem nekoliko nevarnosti, ki nam prete v planinah, in pa vzroke, iz katerih se je že marsikdo v njih ponesrečil. Nikakor ne nameravam s tem koga odvrniti od planin, marveč hotel sem le dokazati, da niso planine brez nevarnosti. Res je, da se jih večina ponesreči po svoji krivdi, toda ravno tako je tudi res, da tuintam tudi naizurjenejši turist zaide v nevarnost, iz katere se ne more rešiti. Vkljub temu pa smeš iti v planine, smeš oblesti tudi bolj težavne gore, in vendar lahko trdno upaš, da ne umrješ v črevljih, ako te morda ne zadene kaka slučajna nesreča, za katero so pa planine popolnoma nedolžne, n. pr. če te obesijo, ali kaj podobnega.

Seveda so tudi ljudje, kateri radi uživajo lepoto goratega sveta, ki se pa obenem boje vsake neprilike. Takim „hribolazcem“ bi svetoval, da naj se ravna po teh-le pravilih: 1.) Ne lazi na višje gore, nego so n. pr. Rožnik, Golovec, Kurešček ali Šmarna gora. Zakaj, če greš na višje gore, pripeti se ti morda, da te ožuli črevelj, da se ti naredi kurja očesa, ali pa te celo drugi dan noge bole. — 2.) Ne hodi nikamor, ako ni popolnoma jasno. Popolnoma jasno pa je, kadar ni niti oblaka na nebu, tlakomer lepo kaže in muhe niso sitne. Ako se po tem ne ravnaš, utegne se ti pripetiti, da te zaloti slabo vreme, megla, dež, babja kaša ali še celo kaj hujšega. — 3.) Dežnik vzemi vselej na pot in preskrbi se dobro s potrebno obleko; ne pozabi copat, da se preobuješ, in ogrinjala, da ga pogrneš po tleh; ako ležeš na golo zemljo, te bo vilo po črevjih, ali si pa celo obleko pomažeš. Vzemi havelok, kožuh in perila. Obleci se sploh tako, da sediš lahko ves dan brez škode v snegu in se ti ni treba bati prehlajenja. — 4.) Ne hodi v „gore“ nikdar sam; zakaj v samoti postaneš lahko melanholičen, melanholija pa ni koristna niti duši niti telesu. Čim večja družba je, tem manj pogrešaš mestni šum, in če se tudi sprete in razkropite, ostane ti vendar slednjič še kak tovariš.

Ako se bodo vsi „hribolazci“ ravnali po teh zapovedih, ne bode nikdar treba objokovati žrtev gora.

Žalibog pa so med turisti tudi ljudje, ki hočejo na vsak način pomnožiti število ponesrečencev. Toda mnogi izmed njih imajo večjo srečo nego pamet, in noče se jim posrečiti, da bi si na kak pošten način zlomili vrat v gorah in se tako „proslavili“ v turističnih in neturističnih krogih. Njim bi nasvetoval to-le: 1.) Hodi sam v gore ali kvečjemu s kakim neizkušenim tovarišem, ki je tako nespameten, da se ti zaupa. Dvojen

dobiček imaš od tega: treba ti ni plačati vodnika, in posreči se ti gotovo prej ali slej, da se ubiješ. — 2.) Čim slabejše vreme je, tem rajši pojdi v planine. — 3.) Izberi si pot, katero ti najbolj odsvetujejo. — 4.) Kadar hodiš, glej okrog sebe, samo pod noge ne, in če plezaš, oprijemaj se le krhkih skal. Na ta način se ti gotovo posreči, da smrtozglaviš v prepad. — 5.) Poišči si žlebov, po katerih se rado kamenje vali; morda ti vendar kak kamen ubije glavo ali vsaj nos odbije. — 6.) Plezaj najraje po stenah, s katerih moreš kolikor najglobljeje telebniti. Čim višje, tem boljše so; naredi pa svoj salto mortale šele potem, ko si že skoraj na vrh prilezel; morda te doleti sreča, da padeš tako globoko, kakor še nihče pred teboj. Neumrljiva slava ti je potem gotova. — 7.) Vrvi in drugih varnostnih pripomočkov ne rabi nikdar; zakaj to te le ovira v tvoji nameri, proslaviti se s smrtjo v planinah. — 8.) Dričaj se po vsakem snežišču in ledeniku. Ako ne znaš te umetnosti, je še bolje. Strme ledenike, ki se končujejo z razpokami, in zmrzle plazove, katere zaključuje skalovje, ti posebno priporočam. Sploh pa pomni: Pazi, da se ponesrečiš tako, da bodo ljudje zvedeli. Kaj ti pač pomaga smrt, če pa turisti ne bodo vedeli njenega načina. Listi bi morda pisali o tebi kakor o kakem potepuhu, ki zbeži v Ameriko. Tvoje truplo morda spi mirno hribolazčevo spanje v globoki razpoki prostranega ledenika, nad katerim kipe v nebo orjaški vrhovi, ki stražijo tvoj hladni grob, — ljudje pa govore o tebi, da si jo upihal črez mejo, ako si pustil dolgove, ali da so te ubili zločinci, če si zapustil denarja. Tako umrješ zastoj. Zato povej znancem vsaj približno, kje se nameravaš pobiti, da te vedo poiskati. Listi te bodo slavili kot izvrstnega hribolazca, katerega niso strašile nobene nevarnosti. Počival bodeš v divni gorski vasici med drugimi žrtvami sinjih gora, in tvoj grob bodo obiskavali najslavnejši kribolazci.

Društvene vesti.

Poročilo o delovanju osrednjega odbora „Slov. planinskega društva“ za VIII. društveno leto 1900.

Ker je osrednji odbor v društvenem glasilu „Planinskem Vestniku“ vse važne dogodke in svoje delovanje na drobno objavljaj, naj obsega današnje poročilo le skupni pregled delovanja v minolem letu.

Konec leta 1899. je društvo štelu 1156 članov. V letu 1900. je pristopilo 279 novih članov, odpadlo jih je pa 102, tako da je društvo konec leta 1900. s podružnicami vred imelo 1333 članov. Teh je pripadalo osrednjemu društvu 630 in vsem podružnicam 703. Naša dolžnost je, da se pri tej priliki spominjamo umrlih članov osrednjega društva: I. C. Juvančiča, veletržca v Šiški; Frana Smole, železniškega uradnika v Ljubljani; Božidara Šebra, živinozdravnika v Litiji; Alojzija Umbergerja, računskega asistenta v Ljubljani, in Antona Ukmarja, mornarskega komisarja v p. v Celju. Časten jim spomin!

Odbor je imel tekom leta 20 sej, v katerih je razpravljaj in rešil 627 dopisov. Priredil je štiri skupne izlete, in sicer: na Menino planino, na Mrzlico, na Višarje in na Ravni k otvoritvi Češke koč. Zabavno-

poučnih večerov je priredil šest. Predavali so: gospod Ivan Plantan, c. kr. notar v Ljubljani, o „potovanju na Severni rtič“; društveni načelnik, g. prof. Orožen, o „Kumu“ in o „potovanju od Celja do severne slovenske jezikovne meje“; gospod Ljudevit Stiasny, nadučitelj v Zagorju, o „potovanju od Tiflisa čez Kavkaz“ in gospod Ivan Mlakar, katehet v Ljubljani, o „nerodnežih in samomorilcih med hribolazci“. Snov predavanjem je bila jako zanimiva in zabavna, zaraditega je bila udeležba na teh večerih mnogoštevilna.

Odbor si je tudi to leto kupnim in zakupnim potom pridobil in osigural več važnih posestev, na katerih namerava ob ugodni priliki postaviti kočje ali druge turistične naprave.

Odsek za zaznamenovanje potov je imel z obnovitvijo in popravo starih zaznamb mnogo posla, zaznamenoval pa je tudi več novih potov in postavil 33 novih napisnih tabel.

Društveni list „Planinski Vestnik“, katerega dobivajo društveniki brezplačno, in ki je v društveno delovanje jako potreben, je splošno ugajal in si je pridobil mnogo priznanja. Na list je naročenih veliko knjižnic in zasebnikov, društvo ga pa tudi v zameno pošilja bratskim društvom in mnogim časopisom, zato pa dobiva za svojo knjižnico marsikatero lepo čtivo. Stroški za list so precejšnji, a neizogibni, ker na drug način društvo ne more svojih članov in drugih važnih faktorjev in interesentov o svojem delovanju obveščati ter skrbeti za reklamo za naš krasni planinski svet. Pri tej priliki izvršuje odbor prijetno dolžnost, ko vse sotrudnike, pospeševalce in podpiralce najtopleje zahvaljuje; obenem jih pa najvljudneje prosi, da blagovolijo list še nadalje podpirati.

Odbor pa je tudi druge pisatelje znanstvenih in turističnih knjig podpiral s svojim gradivom in s tem za reklamo mnogo storil.

Kot delovanje osrednjega društva nam je tudi navesti, da smo podpirali in pospeševali razne znanstvene zavode s tem, da smo jim brezplačno prepuščali naše kočje in naprave za bivanje, jim dajali statistične podatke in drugo gradivo, kakor slike, klišeje in naše spise.

Da je društvena meteorološka opazovalnica na Triglavu dosegla najvišje priznanje, priča dejstvo, da je visoko c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk naklonilo društvu za to opazovalnico 400 kron podpore, za katero se odbor tudi tem potom iskreno zahvaljuje. Da ta opazovalnica tako častno uspeva, ima veliko zaslugo gospod prof. dr. Johannes Frischauf, ki je društvu preskrbel zopet nov aparat, preskusil kot strokovnjak vse aparate in nam podal mnogo dobrih nasvetov. Srčna mu hvala!

Z zadoščenjem poročamo, da so naše kočje glede obiska turistov znatno napredovale; posebno se je to pokazalo v Triglavski koči, kjer je število obiskovalcev minolo leto naraslo na 232, a tudi druge naše kočje so bile primeroma dobro obiskane. Za trdno upamo, da se bodo sčasoma, ko bodo poleg Triglavske kočje tudi druge oskrbljene, dobro obrestovale, kakor se Triglavska kočja že sedaj.

S svojim delovanjem pa društvo ni samo turistike pospeševalo in olajševalo potovanja po naših deželah, marveč je tudi vpoštevalo krajevne potrebe in se oziralo na prošnje planinskih prebivalcev. Tako je med drugim zgradilo novo pot v Tnali pri Mojstrani, za katero je žrtvovalo

1000 kron. Zahvaljujemo prečastitega gospoda župnika Aljaža in gospoda dr. Frischaufa, ki sta izdelala načrt in delo vodila. Na prošnjo županstva na Breznici je društvo prispelo za zgradbo novega mostu črez Savo 50 kron. Nadalje je dala za štavbo male hišice na Gorjancih 20 kron.

Kakor vsako leto je odbor tudi to leto dajal dijakom legitimacije, da so bili prosti raznih pristojbin v kočah.

Omenjeno bodi, da se je v minolem društvenem letu vršilo na Kredarici velevažno merjenje sveta naše lastnine, in to v našo popolno zadovoljnost in zadoščenje. Za spretno, temeljito in požrtvovalno zastopanje naših pravic zahvaljujemo tudi tem potom sledeče gospode: župnika Aljaža, odvetnika dr. Tominška, nadinženirja Žužka, nadučitelja Jegliča z Dovjega in Požganca.

Kot važen dogodek in veliko pridobitev je omeniti ustanovitev Ziljske podružnice na Koroškem in prizadevanje za ustanovitev Pohorske podružnice na Štajerskem.

Ako še končno omenimo, da se je preteklo leto dne 11. septembra v kapelici na Kredarici 2515 m visoko nad morjem vršila poroka in v Triglavski koči svatba, lahko rečemo, da se je tudi s tem napravilo mnogo reklame za Triglavsko pogorje.

Ker naše podružnice same poročajo o svojem delovanju, zaraditega naj osrednji odbor poudari le nekaj važnejših točk o njih. Češka podružnica, ki se krasno razvija, je otvorila preteklo leto koč na Ravneh pod Grintavcem. Sijajna udeležba in velika navdušenost pri tej slavnosti je pokazala bratskemu češkemu narodu, kake velike simpatije uživa med Slovenci, in kako ga ve ceniti „Slov. plan. društvo“. Med drugim delovanjem te podružnice naj bo omenjeno, da je zgradila in zaznamenovala več velevažnih potov v Savinskih in drugih planinah. — Kamniška podružnica, ki se je leta 1900. preosnovala in ojačila, si je svoje lepe in velike naloge v svesti in se pošteno trudi, celotnemu uspehu slovenske turisticke po vseh močeh pripomoči. Število njenih članov se je potrojilo. — Kranjska podružnica jako lepo napreduje in je ponos ustanoviteljema gosp. prof. dr. Frischaufu in gospodu Kocbeku. Napravila in zaznamenovala je lani velevažno pot na Storžič. Splošno je jako agilna v svojem okolišu. Podružnični spretni odbor se bavi z zelo važnim in umestnim načrtom, ki ga misli v kratkem uresničiti. — Radovljiške podružnice temeljito delovanje in sijajni napredek je živ dokaz, da so se vse one velike nade, katere smo stavili v požrtvovalno in strokovnjaško vodstvo, obistinile. Podružnica je na Begunjsčici pridobila planinsko koč in jo opravila, takisto na Rodici. Tudi je postavila ponesrečeni Steiner spominek na gomili v Ratečah. Število njenih članov raste od dne do dne. — Savinska podružnica je v svojem delovanju neprekosljiva in neumorna. Najvažnejše nje delo v minolem letu je monumentalna zgradba nove poti skozi Turski žleb. To delo je za Savinske planine velepomembno. Zgradba sama na sebi je umotvor. Velikansko omrežje zaznamenovanih potov v Savinskih planinah in nebroj napisnih tablic ter tudi lepo število prirejenih skupnih izletov kaže požrtvovalnost in žilavo delavnost podružničnega vodstva. Iz poročila v „Vestniku“ je razvidno, koliko truda in napora je imel podružnični načelnik o priliki, ko je iskal ponesrečenega

turista Lichteneckerja. Vodil je deloma sam rešilno ekspedicijo in odredil vse potrebno drugim oddelkom, katere je poslal po drugih potih z enakim namenom. Pri tej priliki moramo omeniti vrlega narodnjaka gospoda Kača, ki je podaril jamo „Pekel“ Savinski podružnici. Jama je zelo znamenita. Pot do nje se napravi še letošnje leto. Naj bo darovalcu tudi na tem mestu izrečena srčna hvala osrednjega odbora. — Soška podružnica v Tolminu tudi pod vodstvom sedanjega načelnika vrlo deluje in napreduje. Lepo število novih zaznamb, posebno pa stavba koč na Krnu priča o marljivosti te podružnice. Navedena koč je dodelana, v kratkem dobi opravo, tako da jo bo moči konec meseca julija ali začetkom avgusta otvoriti. Te slavnosti se osrednji odbor in tukajšnji hribolazci tembolj vesele, ker jim bo takrat prilika, občudovati dosedaj še malo znano Soško dolino in se seznaniti s tamošnjimi podružničnimi člani. — Ziljska podružnica. Ta podružnica, katere delokrog je na Koroškem, se je ustanovila meseca januarja lanskega leta. Podružnica šteje že sedaj 41 članov, kar je glede na ondote razmere za prvo leto gotovo lepo število. Pod spretnim vodstvom odborovim pa je tudi že mnogo delovala. Zaznamenovala je več potov in napravila važno pot na Kamenitega Lovea nad Višarjami. Za ta pot sta si pridobila veliko zaslug preč. gosp. župnik Svaton, rodom Čeh, in pa društveni tajnik g. Knafelc. Vrli podružnični odborniki so nam porok, da bo tudi ta podružnica uspešno tekmovala v vrsti drugih podružnic. —

Stopili smo lani v tesno zvezo tudi z bratskim „Bolgarskim društvom planincev“ in mu poslali vse naše spise in publikacije. Sedaj smo z vsemi slovanskimi turističnimi društvi v zvezi.

Klub amateur-fotografov je v tem društvenem letu napravil mnogo krasnih slik, katere je osrednji odbor razstavil v „Narodnem domu“.

Odbor se je trudil po svojih skromnih močeh, koristno delovati za naše prelepe kraje, povzdigniti promet tujcev ter tako doseči društveni namen. Še mnogo več pa bi bilo društvo doseglo, ko bi imelo več gmotnih sredstev na razpolago. Iz računov je razvidno, da so se dohodki porabljali le v korist in blagostanje naše domovine.

Tako obširno in intenzivno delo pa bi bilo nemogoče brez vsestranske gmotne in duševne podpore. Zategadelj nas veže dolžnost, da se danes spominjamo naših dobrotnikov, podpirateljev in sotrudnikov. Preobširno bi bilo vse te imenoma navesti, in lahko bi se zgodilo, da bi enega ali drugega izpustili, zato tem potom izrekamo najtoplejšo odborovo zahvalo prav vsem, kateri so bodisi gmotno, duševno ali na kak drug način pripomogli, da je „Slovensko planinsko društvo“ v tako veliki meri doseglo svoj namen.

Ko končno še posebej zahvaljujemo visoki deželni zbor in slavni mestni magistrat za veliko naklonjenost, prosimo najvljudneje vse naše člane, podpiratelje in sotrudnike, naj blagovolijo tudi v bodoče vztrajati v procvit slovenske turisticke.

Poročilo o delovanju Češke podružnice l. 1900. Na svojem občnem zboru dne 9. februarja je podala Češka podružnica obširno poročilo o mnogostranskem plodovitem svojem delovanju. Iz tega poročila naj priobčimo nastopne poglobitve točke.

7

Glavni ra-

Dohodki.

„Slovenskega planinskega društva“

		K	h	K	h
1	Začetna gotovina	—	—	329	90
2	Prispevki članov :				
	a) sprejemnine	374	—		
	b) letnine	6322	30		
	c) ustanovnine	254	—	6950	30
3	Podpore in darila			10390	22
4	Dohodki koč			1820	80
5	Dohodki „Planinskega Vestnika“, „Alp- skega Vestnika“ in društvenih spisov			274	84
6	Prejeta posojila	—	—	1112	25
7	Razni dohodki	—	—	1966	90
Skupaj . .		—	—	22845	21

Ivan Ogorelec,
blagajnik.

Fr. Orožen,
načelnik.

Jos. Hauptman,
tajnik.

(c)

čunski sklep

za VIII. društveno leto 1900.

Stroški.

		K	h	K	h
1	Upravni stroški	—	—	1798	62
2	Stroški za „Planinski Vestnik“, „Alpski Vestnik“, tiskovine, knjige, časopise in slike	—	—	2940	99
3	Stroški za napravo in zaznamovanje potov in cest	—	—	4203	60
4	Stroški za gradnjo koč	—	—	4007	87
5	Stroški za vzdrževanje in oskrbovanje koč	—	—	2008	03
6	Kupnina za posestva in pohištva	—	—	1008	57
7	Vrnjena posojila	—	—	3834	09
8	Predplačila	—	—	120	—
9	Razni stroški	—	—	1845	04
10	Končna gotovina	—	—	1078	40
Skupaj		—	—	22845	21

Adolf Klein, Ivan Mejač,
preglednika.

Razkaz

Aktiva.

„Slovenskega planinskega

		K	h	K	h
1	I. Gotovina.	—	—	1078	40
2	II. Zastanki in terjatve.	—	—	1367	29
	III. Vrednosti.				
3	Vrednostni papirji	458	08		
4	Knjižnice	1297	46		
5	Zaloga društvenih spisov, razglednic, društ. znamenj, spominskih knjig in klišejev	2195	28		
6	Inventar	517	20		
7	Zaloga novih napisnih tabel	548	40		
8	„ provijanta	76	03		
9	Meteorološki instrumenti	920	80	6013	25
	IV. Posestva, koče in druge naprave.				
10	Zemljišča			1161	85
11	Koče z inventarjem:				
	a) Aljaževa	812	08		
	b) Češka	19050	04		
	c) Gornjegrajska	1300	—		
	d) Hausenbichlerjeva	1400	—		
	e) Kocbekova	4700	—		
	f) Koča na Boču	360	—		
	g) „ „ Krnu	2000	—		
	h) „ „ Rodici	700	—		
	i) Luška	360	—		
	k) Mozirska	1070	—		
	l) Orožnova	2400	—		
	m) Tomčeva	800	—		
	n) Triglavska	12139	70		
	o) Vodnikova	1880	—		
12	Aljažev stolp	800	—		
13	Staničevo zavetišče	400	—		
14	Zavetišče v Planici	160	—		
15	Jubilejna kapelica pod Ojstrico . . .	2350	—		
16	Veranda pri slapu pod Rinko	180	—		
17	Oprava v društvenih sobah	160	—	53021	82
	Skupaj	—	—	62642	61

Znamenit svetek je bil za Češko podružnico dne 26. julija 1900. l., dan otvoritve Češke koče na Ravneh pod Grintavcem. Otvoritev koče je bil prvi reprezentacijski čin podružnice. Koča pa je silila podružnico k napravi, oziroma dopolnitvi potov na Grintavec in v njegovo obližje. Pot na vrh Grintavca od Mlinarskega sedla preko Malega Grintavca je dodelan in zavarovan. Popravila se je dalje steza v skalah od koče do Mlinarskega sedla. Od koče pa vodi tudi nova pot črez Rjavi plaz in Žrelo na Vodine, odkoder je dosežena zveza z Logarsko dolino. Popravila in deloma preložila se je vozna pot z Jezerskega na Štularjevo sedlo, a odtod se je izpeljala do koče nova pot s prostim in lepim razgledom.

Markirala je podružnica pota z Jezerskega k Češki koči, stezo od koče k Mlinarskemu sedlu in pot z Obirja preko Kort na Gornje Jezersko; dalje pot z Dovjega do sedla Mlinice.

Gospodarstvo v Češki koči sta opravljala v splošno zadovoljnost Krč in njegova soproga, ki sta pridobljena za gospodarja tudi za letošnje leto.

Podružnica je štela konec 1900. leta 312 članov (23 ustanovnikov in 289 rednih članov).

Izdaten je vpliv Češke podružnice, ki se javlja pri številu obiskovalcev slovenskih dežel. L. 1899 je obiskalo Savinske planine 40 Čehov, l. 1900. pa 130. V Bledu je bivalo l. 1899. 60 Čehov, l. 1900. pa 230.

Z osrednjim odborom „Sl. pl. dr.“ je združena Češka podružnica v popolni slogi, in vzajemna je podpora, ki jo uživata oba odbora drug od drugega. Osrednji odbor je podaril podružnici izbrano lepo, popolno žensko narodno nošo v zameno narodopisnih predmetov iz praškega muzeja, ki naj bi služili v primerno okrašenje Češke koče na Ravneh. Prav pristrčni in plodonosni odnošaji vežejo Češko podružnico s Savinsko, Kranjsko in Kamniško podružnico, katerih torišče meji na delokrog, ki si ga je pridržala Češka podružnica v Grintavskem pogorju.

Novembra meseca je priredila podružnica Prešernov večer, zimski čas pa mesečne sestanke, združene s predavanji in koncerti.

Iz blagajniškega poročila je posneti, da je imela podružnica l. 1900. dohodkov 8320 K 06 h, stroškov 8308 K 61 h. Med dohodki je članarine 1720 K, darov za kočo 4856 K 31 h, dohodkov koče 386 K 88 h. Za dograjenje in opravo koče se je lani izdalo 3645 K 24 h, za pota 961 K 70 h. Vrnilo se je dolga 2191 K 78 h. Aktiv ima podružnica 20.647 K 91 h (koča, inventar, knjižnica). Dolgov je 12.331 K 61 h; čista imovina znaša torej 8316 K 30 h. V štirih letih svojega obstanka je izdala podružnica v planinske svrhe 26.221 K 32 h.

Poročilo Kranjske podružnice o prvem občnem zboru in nje delovanju l. 1900. Občni zbor Kranjske podružnice se je vršil dne 24. januarja v prostorih Kranjske čitalnice. Podružnica je imela konec l. 1900. 88 članov. Spomladi je popolnila jeseni zapričete markacije v Loškem hribovju ter postavila onod 25 napisnih tabel. Julija in avgusta meseca je napravila pot od Bašeljskega sedla do vrha Storžiča in odtod na Tržič. Ta naprava je stala nad 200 kron. Na Storžiču, v Tupaličah, Preddvoru in v Trziču je oskrbela 12 markacijskih tablic. — Izletov je podružnica priredila štiri, in sicer na Višarje, na Storžič, k Češki koči in na Golico.

Vsakega izleta se je udeležilo do 20 članov. Podružnični dohodki so toliki, da najbrže l. 1902. začne graditi kočo na Storžiču. — Da si opomore gmotno, je omislila 10.000 razglednic z lepim barvotiskom ter jih prodala doslej že nad 7000.

Poročilo Radovljiške podružnice o občnem zboru in delovanju l. 1900. Občni zbor te podružnice je bil dne 28. februarja t. l. v Radovljici. Nje načelnik g. H. Roblek je prisrčno pozdravil vse navzočne člane ter jih zahvalil za obilno udeležbo. Ko je bil omenil glavno delovanje podružnice v letu 1900., je poročal blagajnik, č. g. dekan Novak, o podružničnih računih. Podružnica je imela 1338·26 K dohodkov, 1130·64 K stroškov. Nje imovina je znašala konec leta 4163·22 K. Nato je poročal tajnik, g. nadučitelj Stiasny, nadrobno o podružničnem delovanju l. 1900. Naj podamo poročilo v glavnih potezah.

Da stori kaj podružnica ne samo za turiste, ki pohajajo naše divne planine, temveč da olajša potovanje potnikom, ki potujejo radi po nižjih, a tudi mičnih pokrajinah, da podpira podružnica v gospodarskem oziru nekatere občine, je odbor sklenil preskrbeti občinama Kamni gorici in Kropi ter občinam Radovljici, Predtrgu in Mošnjam udobnejšo in za pol ure krajšo zvezo od sedanje z novim mostom črez Savo. Odbor je to ukrenil popolnoma v zmislu podružničnih pravil, ki mu vелеvajo olajševati promet tudi po nižavah ter pristopne delati krasne predele po njih zložnejšim turistom. Napravo mostu je zlasti priporočal tudi prof. dr. Frischauf, ki je največji strokovnjak v turistik. Odbor je tudi skrbel za markiranje novih potov ter za popravo starih. Markiranje pota iz Kroepe v Selca ter obratno skozi Dražgoše v Kropo pa je združil odbor z društvenim izletom, ki se ga je udeležila dobra dvanajstotica naših članov. Konec lanskega leta pridobljeni koči na Begunjščici in na Rodici je odbor primerno opravil, zato je bilo že v obeh precej turistov. Slavnostno otvoritev teh koč pa je preložil odbor na drugo leto z ozirom na veliki praznik češko-slovenskih turistov ob otvoritvi Češke koč pod Grintavcem. Naša podružnica je bila kaj častno zastopana pri tej slavnosti. Navzočnih je bilo ne samo mnogo članov, temveč tudi štirje odborniki. Na Ponci lansko leto ponesrečeni učiteljici Ivani Stein z Dunaja je postavila in odkrila naša podružnica ob obletnici grozne nesreče na rateškem pokopališču lep spomenik. Kaj čeden pomnik priča, da čisla slovenski planinec tudi tuje turiste, ki niso našemu društvu in našemu milemu narodu nasprotni. Podružnica je tudi lani izdala tri vprav krasne razglednice. Osobito razglednica z razgledom s Stola je tudi znanstvene vrednosti, ker so na njej določeni natanko vsi vrhovi. Z izdajo in razprodajo teh razglednic je dosegla naša podružnica dvojen uspeh: opozorila je tujce na krasne pokrajine našega pogorja, ki se v romantičnosti in divnosti lahko kosajo tudi s prvimi pokrajinami svetovnoznane Švice, dosegla pa je tudi izdaten dobiček. Novih članov je pridobila podružnica 24. Žal pa, da je neizprosna smrt v zadnjem letu pobrala več članov: sodnega kancelista Ivana Pušavca v Kranjski gori, župana Andreja Jurgeleta v Mošnjah, trgovca Mihaela Pezdirnika v Mojstrani, posestnika Josipa Jalena v Kropi, Pavla Homana, trgovca v Bledu, in bivšega radovljiškega kaplana Rafaela Winklerja. Blag jim spomin!

Odbor se, žal, v zadnjih treh letih ni mogel poprijeti kakšnega večjega dela, ker mu je bila prva skrb, pokriti stari dolg, ki je znašal nad 1400 K. A sedaj je poplačan ves. Vkljub temu je pridobil odbor tri, čeprav manjše koč, namreč v Planici, na Rodici ter na Begunjščici. Podružnično imetje se je torej v zadnjih treh letih zelo pomnožilo, a podružnica je pridobila tudi v moralnem oziru. —

Občni zbor je sklenil poleg drugih važnih reči, da je kar največ mogoče delati reklamo za naše krasne kraje tudi po tujih listih ter pridobivati vedno več slovanskih pisateljev, ki bi vzbujali svoje narode v obisk naših planin.

Poročilo o delovanju Savinske podružnice v društvenem letu 1900. Kakor prejšnja leta svojega obstanka tako je podružnica tudi v svojem 7. društvenem letu neumorno delovala. Novih stavb sicer l. 1900. ni gradila, pač pa je v vseh kočah pomnožila inventar in je dokončala umetno, z velikimi stroški izgotovljeno pot po Turskem žlebu in na Skuto. Poplačala je tudi nekaj dolgov še izza prejšnjih let.

Odbor je imel tekom minolega leta 7 sej. Članov je štela podružnica 1900. l. 145, in sicer 25 ustanovnikov in 120 rednih članov. Število članov se je znižalo za tri; 11 članov je izstopilo, oziroma so se izbrisali, ker niso pravočasno plačali društvenine — no, pa ravno toliko je pristopilo novih. Trije člani so umrli: g. Josip Pirš, tajnik okr. zastopa in posestnik v Mozirju, ki je vkljub visoki starosti bil mladeniško navdušen za vse dobro in koristno; v Šoštanju je preminil vrli narodnjak, notar g. Ivan Kačič; v Gornjem gradu pa je smrtna kosa pokosila g. Franca Pintarja, posestnika in gostilničarja. Naj bode vsem zemljica lahka!

Razen članarine je dobivala podružnica tudi izredne podpore in darila. Slavno železniško ministrstvo je dalo za pot v Turskem žlebu 200 kron in v isti namen tudi osrednji odbor 400 kron in posojilnica v Celju 200 kron. Za društvene namene vobče so darovali: slavni okr. zastop gornjegrajski 100 K in slavne posojilnice: mariborska 100 K, žalska 80 K, gornjegrajska 50 K, ptujska in vranska po 30 K, šmarska in okrajna hranilnica v Sl. Gradcu po 20 K, konjiška in ljubenska po 10 K, vitanjska 5 K. Hvala vsem!

Veselo znamenje je, da se je promet po naših kočah in v naših planinah vidno pomnožil, in smelo lahko trdimo, da bode vedno večji in večji, posebno sedaj, ko je zgrajena pot po Turskem žlebu, ker se je na ta način zvezala Savinska dolina z Kokrsko. Pa tudi pot čez Vodine, katerega so naredili vrli Čehi, in ki je najbližja zveza Češke koč pod Grintavcem z Okrešljem, gotovo privede lepo število turistov v naše planine.

Pot po Turskem žlebu je pričela podružnica delati že l. 1899., dokončala pa jo je šele l. 1900. in jo slovesno otvorila dne 17. septembra m. l. Slučajno pri otvoritvi navzočni profesor Sputh iz Berlina, ki je že večji del Alp prepotoval, se je izrazil jako pohvalno o delu in rekel: „Dieser Weg ist einzig in den Alpen“. Več o tem potu, na katerega je Savinska podružnica ponosna, so naši člani itak čitali v „Plan. Vestniku“. Hvala za to epohalno delo gre v prvi vrsti g. prof. dr. J. Frischaufer, dalje podjetniku Piskerniku, prof. Koprivniku v Mariboru za nabiranje denarja, slavnim že imenovanim korporacijam, Češki podružnici, osrednjemu odboru itd.

Popravili in nanovo markirali so se še nekateri poti, oziroma prelazi na Koroško. Zaznamenovali so se stari poti vnovič: Z Ljubnega črez Hlipovec v Črno, iz Črne črez Sleme v Solčavo, iz Solčave črez Sv. Duh v Železno Kapljo, iz Logarjeve doline črez Pavličev vrh v Belo, od Lakovnika na Raduho mimo Radušnika do grajščinske lovske kočee. — Pot se je popravil na Veliki vrh. Na potrebnih krajih so se pritrdile tudi nove napisne table.

Kocbekovo kočoo je tudi lani oskrboval Žmave v občoo zadovoljnost, in to tri mesece. Oskrbnik je tudi opazoval vsak dan trikrat vreme in zračni tlak. Po zimi je podružnica priredila v Gornjem gradu in v okolici bivajočim članom in drugim prijateljem turisticke poučno-zabavne večere s predavanji, petjem, šaljivimi prizori itd.

V sezoni je bilo več skupnih izletov, zlasti omenjamo izlet na Mrzlico, kjer so se Savinci in Ljubljanačani zbrali in se skupno divili krasnemu razgledu. Dne 19. avgusta sta priredili Kamniška in naša podružnica skupni izlet na Menino planino h Gornjegrajski koči, kamor je tudi osrednji odbor poslal svoje zastopnike. Bilo je nad 50 izletnikov, ki so pri krasnem vremenu in ob lepem petju Kamniške „Lire“ preživeli par prijetnih uric. Otvoritve Češke kočee se je tudi naša podružnica udeležila in je bila zastopana po svojem načelniku in tajniku ter po nekaj članih.

S ponosom lahko zre Savinska podružnica na svoje dosedanje delovanje, vendar ima še dovolj načrtov izvesti. Ako ji bodo gmotne razmere dopuščale, hoče v prvi vrsti letos povekšati Kocbekovo kočoo, kar je neobhodno potrebno, zlasti sedaj, ko prihaja vedno več romarjev h kapelici. Pri vsem svojem delovanju pa bode Savinska podružnica nepristransko delala le v prid prebivalcem Savinskih planin ter vobče v prid ljudstva med Muro in Dravo.

Poročilo Ziljske podružnice o prvem občnem zboru in delovanju l. 1900. Ziljske podružnice prvi občni zbor je sklical podružnični načelnik g. Grafenauer na Ziljsko Bistrico za dan 6. februarja t. l. Tamošnji gospod župnik in podružnični član gospod Varmut nam je gostoljubno dovolil prostor v župnišču. Hvala mu! Ravno tisti dan je zapadel tako visok sneg v Ziljski dolini, da še sklicatelj ni mogel priti na zborovanje, bili pa so navzočni njegov namestnik in še nekateri bližnji člani.

Še mlada podružnica ni imela veliko sklepati, a načrtov ima dovolj, ki jih v prihodnje polagoma izvrši. Preteklo prvo leto je podružnica temeljito popravila pot na Lovea (2079 m) in z Lovea zaznamenovala novo pot na sedlo Škrbnico, kjer se spaja s potjo, ki pelje z Višarj črez Škrbnico na sedlo Prašnik in odtam v Mrzlo vodo ali v Zajzero.

Podružnica je imela konec leta 34 rednih članov.

Občni zbor osrednjega društva se je vršil dne 15. t. m. v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Zborovanje je otvoril načelnik, gospod prof. Franc Orožen, s prisrčnim pozdravom vseh navzočnih članov, potem pa poudaril splošno uspešno delovanje osrednjega odbora in vseh podružnic, ki so neutrudne izvrševateljice društvenih namenov. Zahvalil je v imenu vsega društva za izdatno pđporo c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk, kranjski deželni zbor, ljubljanski občinski svet, razne posojilnice in nebroj

drugih dobrotnikov. Posebej pa je še zahvalil vrlo Česko podružnico za neumorno sodelovanje v naših planinah ter vse sotrudnike „Planinskega Vestnika“, proseč jih še nadaljne naklonjenosti temu prepotrebemu listu. Spominjal se je iskreno tudi lani umrlih članov, katerim v čast so vstali vsi zborovalci. Gosp. načelnik je nato očrtal prihodnje delovanje našega društva ter naznanil, da otvorimo letos razglednika na Javorniku na Notranjskem in v Artvižah v Istri. — Potem je prečital tajnik g. Josip Hauptman obširno poročilo o društvenem delovanju, ki je priobčeno na strani 37. Iz nadaljnega poročila blagajnika g. Ogorelca je bilo razvidno, da je imelo osrednje društvo 1900. leta 7424 K 19 h dohodkov in 7057 K 93 h stroškov, vse društvo pa 22.845 K 21 h dohodkov in 21.766 K 81 h stroškov, in da je vsa čista društvena imovina znašala konec leta 42.402 K 10 h. Osrednjega društva proračun za l. 1901. kaže 3071 K 90 h primanjkljaja, ki ga bo pokriti s posojilom, ako ne bode izrednih dohodkov. —

Namesto odstopivšega odbornika g. Josipa Mandlja je potem občni zbor izvolil odvetnika g. dr. Franca Tominškega. Nadalje je imenoval na predlog osrednjega odbora v priznanje zaslug za ustanovitev Česke podružnice, gorko vnemo za procvit našega društva, krepko in navdušujoče vzbujajo zanimanja za slovenske naše planine med Čehi ter zgradbo vzorne Česke koč na Ravneh v Grintavcih za častne člane Slovenskega planinskega društva odbornike Česke podružnice, gospode: univ. prof. m. u. dr. Karla Choudounskega, deželnega svetnika dr. Bohuslava Franto, deželnega svetnika Lavoslava Mareša, odvetnika dr. Stanislava Prachenskega in gospo Ano Prachensko.

G. podnačelnik dr. Vl. Foerster je poročal o nekaterih premembah društvenih pravil. Dotične predloge je občni zbor odobril.

Naposled se je sklenilo na predlog g. komisarja viteza J. Bleiweisa, naj poskrbi odbor, da društvo še letos, konec avgusta meseca, priredi izlet v Dalmacijo, Črno goro, Hercegovino in Bosno.

Kamniške podružnice občni zbor je bil dne 17. t. m. ter je prav lepo uspel. Udeležilo se ga je do 60 članov. Za koč na Kamniškem sedlu se je nabralo nad 200 K. Več prihodnjič.

Novi člani.

Osrednjega društva:

- Gosp. Stenta Fran, c. kr. pisarniški vodja v Ljubljani.
- „ Jurca Vinko, uradnik banke „Slavije“ v Ljubljani.
- „ Krsnik Uroš, knjigovodja v Šiški.

Kranjske podružnice:

- Gosp. Mikuš Fran, c. kr. sod. svetnik v Škofji Loki.
- „ Dev Fran, tovarnar v Trziču.
- „ Ahačič Nikolaj, tovarnar in posestnik v Trziču.

Radovljiske podružnice:

- Gosp. Wester Anton, gostilničar v Bledu.

Soške podružnice:

- Gosp. Tuma Henrik dr., odvetnik v Gorici.

Ziljske podružnice:

- Gosp. Katnik Jože, p. d. Vicer. v Ziljski Bistrici.

Gosp. Holec Fran, župnik v Naborjetu.

„ Križaj Avgust, župnik na Vratih.

Na planinskem večeru osrednjega društva dne 18. t. m. je dovršil g. dr. Vladimir Foerster svoje predavanje o svojem potovanju po Švici. Tudi v drugem delu krasnega potopisa je g. predavatelj povedel mnogoštevilne poslušalce, med katerimi je bilo nenavadno mnogo bratov Čehov, v prirodno in zgodovinsko najznamenitnejše kraje vzhodne Švice. Povzpeli smo se z vzpenjačo na Pilata ter uživali z njega najčarobnejši razgled na bližnje in daljne vrhove in nešteto blestečih jezer. Izprehajali smo se po slovečih Aarenskih tesneh, ki pa nikakor niso lepše od našega Vintgarja, šetali po imenitnih mestih Interlaken, Luzern in Einsiedeln in naposled se poslovili od Švice v Zürichu, ki slovi spričo svoje duševne prosvetljenosti. — Predavanje je izzvalo kar največje priznanje, katero je še posebej izrazil načelnik g. prof. Orožen. Pridodal pa je zahvali za izborni potopis tudi resen poziv, naj bi vsi ljubitelji naše domovine skrbeli, da proslujejo tudi njene prirodne krasote, ki se lahko kosajo s vicarskimi; žal, da so še neznane in malo dostopne spričo nezadostnih sredstev za primerno sprejemanje tujih gostov. — Po predavanju je otvoril načelnik odseku amateur-fotograf, gosp. prof. Macher, razstavo slik, ki je obudila zaslužen občudovanje. — V vsakem oziru lepi planinski sestanek, na katerem so se glasile poleg slovenskih tudi češke pesmi, katane vsem udeležencem gotovo v trajnem spominu.

Razstavo slik, ki jo je bil priredil odsek amateur-fotograf, „Slov. plan. društva“ dne 18. in 19. t. m. v „Narodnem domu“ v Ljubljani, si je ogledalo jako mnogoštevilno občinstvo. Osebito so zanimale raznovrstno izdelane slike g. dr. Rada Frlana. Ker nam je za to številko prepozno došla natančnejša ocena, omenjamo za danes le, da je presojevalna komisija priznala odlikovanje prve vrste g. dr. Radu Frlanu za razne študije, gospodoma Antonu Gregorcu in Alojziju Knafelcu za planinske slike in gospodoma Josipu Petriču in Josipu Zazuli za pokrajinske slike.

Za jako okusno in krasno uredbo razstave zahvaljujemo zlasti gospo Ido Škofovo in gospoda M. Verovška.

Visokošolcem! „Slovensko planinsko društvo“ je sklenilo, da bodo gospodje visokošolci plačevali kot člani osrednjega društva ali njegovih podružnic samo po 3 krone letnine in da bodo prosti vpisnine. To olajšilo je sprožil slavni odbor Češke podružnice, a osrednji odbor je drage volje pritrdil važnemu predlogu, ker se nadeja največje podpore iz akademiških krogov, ki gotovo vzgoje našemu društvu krepak naraščaj v prospek slovenske turisticke.

Najpripravnejše plašče za turiste sta omislila gg. trgovca Gričar in Mejač ter jih prodajata četvere vrste po 13, 18 in 20 kron. Plašči so iz močnega, čednega lodna, so jako lahki ter segajo samo do kolen, zato nikakor ne ovirajo hoje kakor drugi. Jako pripravne in solidne plašče priporočamo vsem turistom.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, v Františkanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovec in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po nizki ceni.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Ceniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

J. Lozar

na Mestnem trgu št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih sraje, turistovskih, kolesarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic, zavratnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Marija Plehan,

svečarica in lečarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega medenega blaga in slaščic.

Kupuje med v panjih in vosek.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvornih založnikov.

Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Karla Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 16,

priporočata svojo veliko zalogo **planinske oprave**: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem **raznovrstno železnino** za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

Členom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

GRİČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9,

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in najnovejše plašče za turiste. Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju. Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

Firme na steklo in vsakovrstne druge **napise**, izvirne **diplome** in vsakovrstna **kaligrafska in litografska dela**

izdeluje umetniško in ceno

Vinko Novak,

umetni slikar in litograf na Mestnem trgu št. 10 v Ljubljani.

J. Bonač

v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte,

priporočam vladno svojo **trgovino s papirjem** in s pisalnimi potrebščinami. Vzorce papirja pošiljam na ogled. V svoji **knjigoveznici** izdelujem vezi preproste in najfiniješe.

Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah. Imam veliko zalogo vedno najnovejših **razglednic**.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Tvornica **kartonaže** z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne škatle.

Prekupnikom **velik popust**.